

Оськіна Н. О.

**ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ
КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОГО НАВЧАННЯ**

ОДЕСА-2012

УДК 378.013+370.711+370.113

ББК 74.584(2Ук)

О 79

Затверджено Вченою радою ПНПУ ім. К. Д. Ушинського (протокол № 1 від 25 вересня 2009 р.)

Рецензенти:

Богданова І. М. док. пед. наук, професор ПНПУ ім. К. Д. Ушинського

Михайлова Л. О. канд. пед. наук, доцент ПНПУ ім. К. Д. Ушинського

Оськіна Н. О.

Основи організації кредитно-модульного навчання. – 2-е вид., перероб. та доп. – Одеса: Букаєв Вадим Вікторович, 2012. - 68с.

Даний навчально-методичний посібник має за мету озброїти майбутніх викладачів вищої школи необхідними знаннями, вміннями та навичками щодо таких питань як структура організації кредитно-модульної системи у вищих навчальних закладах, організація навчального процесу, оцінювання студентів згідно з різними шкалами, організація проектувальної та самопроекувальної діяльності в освітньому просторі.

УДК 378.013+370.711+370.113

ББК 74.584(2Ук)

©Оськіна Н. О.

ЗМІСТ

Вступ	
Анкета	
Змістовий модуль 1	
Структура організації кредитно-модульної системи навчання у вищих навчальних закладах.....	
Організація навчального процесу.....	
Формування індивідуального навчального плану студента в умовах ECTS.....	
Організаційно-методичне забезпечення КМСОНП.....	
Індивідуальні заняття.....	
Самостійна робота.....	
Контроль успішності навчання та якості навчання.....	
Технологічний модуль 1	
Змістовий модуль 2	
Проектування та особливості проектного мислення.....	
Проектування контексту педагогічної діяльності.....	
Технологічний модуль 2	
Підсумкове завдання курсу	
Анкета	
Додатки	

ВСТУП

У сучасному світі Україна розглядає свій розвиток у загальному контексті європейської інтеграції і прагне бути повноправним учасником інтеграційного процесу. Тому модернізація вищої освіти здійснюється у повній відповідності до положень Лісабонської угоди, яку Україна підписала та ратифікувала, та принципів Болонського процесу.

У 2003 р. в Україні розпочато проведення педагогічного експерименту з кредитно-модульного навчання, яким охоплено майже п'яту частину вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації.

Сьогодні відповідно до Болонської декларації намічається тенденція до скасування підготовки фахівців на рівні „спеціаліст”, і у вищій школі можуть залишитися лише програми бакалавра і магістра. Бакалавр здобуває академічний освітній рівень базової вищої освіти. Що дає йому праву на продовження навчання за освітньо-професійною програмою підготовки фахівців більш високого освітньо-кваліфікаційного рівня „магістр”.

По-перше, магістр педагогічного університету - це, звичайно, потенційний член сучасного корпусу дослідників, який володіє поглибленими фундаментальними спеціальними вміннями та знаннями інноваційного характеру і досвідом їх застосування й продукування нових знань для вирішення проблемних науково-дослідних завдань педагогічної сфери. Але специфіка педагогічних навчальних закладів зобов'язує акцентувати увагу на тому, що всі їх випускники є педагогами та викладачами і їх підготовка апріорі орієнтована саме на це. Тому, по-друге, магістр педагогічного університету - це фахівець, який досяг рівня професійно-педагогічної компетентності, що дозволяє йому ефективно виконувати викладацькі обов'язки та обов'язки керування науковою роботою студентів.

Усе зазначене вище дозволяє нам зробити висновок, що проблема підготовки магістрантів до організації кредитно-модульного навчання є актуальною в нинішньому освітньому просторі України. Тому даний навчально-методичний посібник має за мету озброїти майбутніх викладачів вищої школи необхідними знаннями, вміннями та навичками щодо таких питань як структура організації кредитно-модульної системи у вищих навчальних закладах, організація навчального процесу, оцінювання студентів згідно з різними шкалами, організація проєктувальної та самопроєктувальної діяльності в освітньому просторі.

Навчально-методичний посібник складається з двох змістових і двох технологічних модулів, які побудовані таким чином, що дозволяють здійснювати теоретичну і практичну підготовку магістрантів з визначених питань, а, також, здійснювати підготовку до проєктувальної діяльності та, власне, самопроєктувальну діяльність магістрантів в контексті організації кредитно-модульного навчання.

Анкета

Шановні магістранти!

Дане опитування націлене на виявлення поінформованості та обізнаності щодо приєднання України до європейського освітнього простору шляхом участі в Болонському процесі. Продумані та неупереджені відповіді допоможуть Вам в дослідженні цього питання. Прочитавши запитання, відмітьте один з варіантів.

1. Чи добре Ви поінформовані про впровадження положень Болонського процесу в систему вищої освіти України?
а) відмінно в) задовільно
б) добре г) не поінформований
2. Яку думку Ви склали дозволяє про впровадження кредитно-модульної системи у Вузах України спираючись на рівень своєї поінформованості?
а) позитивну в) не склав через недостатність інформації
б) негативну г) довіряю думці професіоналів
3. Яке Ваше відношення до традиційної системи навчання?
а) позитивне в) неоднозначне
б) негативне г) важко відповісти
4. Наскільки Ви поінформовані про методи та форми навчання, характерні для європейської зони освіти?
а) відмінно в) задовільно
б) добре г) не поінформований
5. Як Ви оцінюєте ступінь ефективності детальної інформації про ці методи та форми в умовах переходу до кредитно-модульної системи?
а) високо в) низько
б) середньо г) ніяк
6. Чи є необхідним збільшити кількість самостійної роботи під час організації кредитно-модульної системи навчання?
а) так в) частково
б) ні г) важко відповісти
7. Який підхід до організації роботи зі студентами найбільш відповідає збільшенню кількості самостійної роботи студентів?
а) груповий в) особистісний
б) фронтальний г) свій варіант _____
8. Яка система оцінювання успішності відповідає організації кредитно-модульної системи?
а) п'ятибальна в) п'ятибальна і стобальна
б) стобальна г) свій варіант _____
9. Яке Ваше відношення до впровадження кредитно-модульної системи навчання у Вузах України?
а) позитивне в) неоднозначне
б) негативне г) важко відповісти
10. Чи вважаєте Ви за потрібне зберегти деякі аспекти традиційної системи навчання поряд з кредитно-модульним підходом?
а) так в) частково
б) ні г) важко відповісти

Дякуємо за участь в опитуванні!

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Структура організації кредитно-модульної системи навчання у вищих навчальних закладах

Існують різні моделі кредитної організації навчального процесу:

- Кредитні системи, орієнтовані на залік кредитів з метою забезпечення академічної мобільності.

- Кредитні системи, орієнтовані на накопичення кредитів.

- Кредитні системи накопичення та передачі інформації про успішність студентів, що об'єднують переваги вказаних систем [1, с.17].

Саме до першої моделі кредитної організації належить ECTS - European Credit Transfer System „Європейська система заліку кредитів”. Звертаючись до сутності кредитно-модульної системи, ми будемо спиратися на інформацію про ECTS.

Однією з основних цілей ECTS є підтримка академічного визнання результатів навчання між державами-членами Європейської Співдружності та державами, які відносяться до Вільної європейської торгової асоціації (EFTA). Система створена через те, що навіть найбільший західний університет не може забезпечити оптимальний набір дисциплін для кожного фахівця. Основна ідея така: майбутній фахівець складає індивідуальний план навчання та включає в нього найбільш цікаві та змістовні дисципліни, які викладаються в різних університетах. Вимога для отримання диплома лише одна - отримати мінімальну необхідну кількість кредитів згідно з відповідними кваліфікаційними напрямками.

Механізм функціонування системи є наступний: ECTS-кредит - це чисельна характеристика навантаження студента, яке є представленим в залікових одиницях, необхідним для завершення вивчення дисципліни або курсу. Кредит відображує об'єм необхідної роботи над кожним курсом відносно загального об'єму роботи повного річного академічного навчання у вищому навчальному закладі, в тому числі лекції, практичні роботи, семінари, а також екзамени або інші форми контролю знань. ECTS-кредити показують, яку частину річного навантаження складає даний курс в загально вузівській або факультетській шкалі кредитів, тобто оцінює трудомісткість конкретного курсу.

Через те, що ECTS-кредити характеризують відносний, а не абсолютний об'єм роботи студента, розраховують їх за умови, що 60 кредитів відповідають одному року навчання; 30 кредитів - півроку навчання (семестр), 20 кредитів - триместру навчання.

Структурно ECTS складається з трьох основних елементів:

- 1) інформаційне забезпечення;
- 2) угода - обов'язки вищих навчальних закладів та студентів;
- 3) система кредитів, що дозволяє кількісно характеризувати академічний курс так, щоб завершений академічний рік для студентів визначався якоюсь цифрою, сумою кредитів за академічні курси.

Розглянемо докладніше з чого складаються ці елементи.

Інформаційне забезпечення представляє собою інформаційний пакет, який вміщує в себе:

- навчальний план;
- програму курсів, що входять в навчальний план;
- кредитування кожного курсу, тобто зазначення кількості кредитів за кожний курс;
- систему оцінки знань;
- оцінювальну шкалу;
- додаткову загальну інформацію.

Варто відзначити деяку формалізацію всієї навчально-методичної документації, яка розробляється в рамках ECTS. Програма курсу, крім власного змісту та бібліографії курсу, повинна також вміщувати в себе вимоги до вихідної підготовки студента, цілі та завдання відповідного курсу, кредитну „вагу” курсу, тобто кількість кредитів, отриманих після успішного завершення програми курсу, методи викладання та форми самостійної роботи, а також метод оцінювання, який треба розуміти в широкому сенсі безперервного контролю знань, а не тільки як кінцевий етап оцінювання у формі екзамену або заліку.

Стосується угоди, це - формальна процедура, що має наступну схему: студент заповнює стандартну заяву на прослуховування якогось курсу або курсів в іншому вищому навчальному закладі або у вищому навчальному закладі іншої держави. Обидва заклади, той, що спрямовує і той, що приймає, повинні використовувати ECTS і мати своїх координаторів ECTS. Далі ця заява та додаток, що відбиває кількість та обсяг попередніх курсів, а також результати їх оцінювання, спрямовуються у заклад, що приймає. Якщо студента приймають до цього вищого навчального закладу, підписується угода, яку через координаторів обох закладів надсилають студенту.

Наступним елементом є система кредитів, що являє собою формальну процедуру кількісної оцінки працезатрат студента в процесі вивчення відповідного курсу. Умовно приймається, що мінімальна кількість кредитів, що відповідає успішному завершенню навчального року, дорівнює 60. Таким чином, в системі ECTS академічний рік як одиниця вимірювання з точки зору визнання документів про освіту та кваліфікації асоціюється з певним об'ємом роботи, який, в свою чергу, поділяється („квантується”) на певні порції - кредити. Така логіка сприяє досягненню певної гармонії між періодом навчання та об'ємом роботи, яку повинен виконати студент, з одного боку, та обсягом матеріалу, який він повинен засвоїти, з іншого боку.

Також до структури організації кредитно-модульної системи у вищих навчальних закладах входить алгоритм практичного використання системи ECTS, який вміщує в себе такі етапи:

- Прийняття вищим навчальним закладом обов'язків ECTS.
- Кредитування курсів навчального плану.
- Підготовка інформаційних матеріалів.
- Підписування угод про навчання іноземних студентів в рамках ECTS.

Нагадаємо, що на нашу думку, організація кредитно-модульної системи - це зв'язок елементів цієї системи, оптимальне і спрямоване упорядкування відношень функціонального типу між ними, а з точки зору внутрішнього зв'язку між її суб'єктами - це характер функціонування відношень суб'єктів цієї системи. На даному етапі, ознайомлення з елементами кредитно-модульної системи, та з алгоритмом практичного використання ECTS дозволяє нам говорити про якість/рівень організації кредитно-модульної системи в Україні.

З точки зору впровадження всіх трьох елементів, зазначимо, що вони реалізуються в неповному обсязі їх піделементів, тому ми можемо зробити припущення, що якість організації кредитно-модульної системи в Україні є досить низькою. Розглянемо всі елементи та піделементи детальніше.

Що стосується інформаційного забезпечення, то навчальний план, який є його частиною, в багатьох вузах не складається згідно з ECTS, це, в свою чергу, веде до невідповідності програми курсів, що входять в навчальний план ECTS тощо.

Кредитування кожного курсу, яке також є невід'ємною частиною інформаційного забезпечення, повинне узгоджуватися на міжфакультетному та міжкафедральному рівнях. Це пов'язано з тим, що кожний студент повинен набрати 60 кредитів за навчальний рік, і саме ця цифра повинна бути узгоджена, чого, на жаль на практиці не відбувається. Це відбувається через те, що кафедри самостійно займаються поділом навчального матеріалу на кредити, не керуючись відповідними науковими принципами.

Аналогічна ситуація спостерігається з системою оцінки знань та оцінювальною шкалою, які також часто густо визначаються навмання, а не згідно з певними критеріями. Також не є дивиною, що наявність цих критеріїв не гарантує незалежного прозорого оцінювання, тому що в різних навчальних закладах вони різняться.

Наступним елементом є система кредитів, що являє собою формальну процедуру кількісної оцінки працезатрат студента в процесі вивчення відповідного курсу. На даному етапі впровадження ECTS вона не є повністю реалізованою, тому що, навіть в межах одного вузу, не на всіх факультетах і не на всіх курсах вона впроваджується. Це призводить до часткової реалізації такого елемента як система кредитів.

Як дозволяє нам побачити усе зазначене вище, ми використовуємо елементи ECTS та їх піделементи не в повній мірі. Це, в свою чергу, дозволяє зробити висновок, що рівень організації кредитно-модульної системи в Українських вищих навчальних закладах є досить низьким.

Про це також може свідчити реалізація алгоритму практичного використання системи ECTS. Так, не всі вищі навчальні заклади прийняли обов'язків ECTS. Стосовно кредитування курсів навчального плану та підготовки інформаційних матеріалів, ми з цього приводу висловилися вище. Але слід відмітити, що підписування угод про навчання іноземних студентів в рамках ECTS на даному етапі відбувається досить плідно, про що свідчить наявність в наших вузах студентів з Китаю, Туреччини, Молдови, Болгарії та інших країн.

Тим не менш, не зважаючи на низький рівень організації кредитно-модульної системи в Україні, існує низка переваг ECTS перед традиційною системою організації вищої освіти. Проведений аналіз показав, що нинішня система підготовки фахівців з вищою освітою має певні недоліки, а саме: відсутність систематичної роботи студентів протягом навчального семестру; низький рівень активності студентів і відсутність елементів змагання в навчальних досягненнях; можливість необ'єктивного оцінювання знань студентів; значні затрати бюджету часу на проведення екзаменаційної сесії; відсутність гнучкості в системі підготовки фахівців; недостатній рівень адаптації до швидкозмінних вимог світового ринку праці; низька мобільність студентів щодо зміни напрямів підготовки, спеціальностей та навчальних закладів; мала можливість вибору студентом навчальних дисциплін [2].

В свою чергу переваги ECTS можна розглядати з точки зору суб'єктів системи вищої освіти, тобто вузів та студентів.

Для вузів це: прозорість навчальних планів, в яких відображена детальна інформація про зміст навчального процесу; покращення якості навчального процесу та організаційно-адміністративної роботи; більш чітка структура курсів навчального плану, навчального навантаження та результатів навчання; нові можливості для співробітництва; розвиток комунікативних зв'язків між вузами; допомога при вирішенні питань академічного визнання кваліфікацій завдяки попередньому узгодженню змісту програми навчання між студентом, його рідним університетом та університетом, що приймає; підвищення якості студентської мобільності.

Для студентів: можливість самим формувати програму навчання; доступ до повноцінних навчальних курсів та академічного життя в іншому вузі; розширений вибір для навчання за кордоном; можливість подальшого навчання за кордоном; сертифікація процесу навчання в іноземному вузі; гарантія академічного визнання навчання за кордоном [1, с.11].

Організація навчального процесу

- Графік навчального процесу визначається навчальним планом спеціальності (див додаток).
- Наприкінці поточного навчального року складається робочий графік навчального процесу факультету на наступний навчальний рік на денну та заочну форми навчання.
- Обсяг навчального навантаження студента (трудомісткість навчання) встановлюється в академічних кредитах. Академічний кредит K_h відповідає 54 академічним годинам і включає всі види навчальної діяльності студента, не лише аудиторні заняття: лекції, практично-лабораторні роботи, семінари, консультації, самостійна та індивідуальна робота під керівництвом викладача (куратора), самостійна робота поза аудиторна, всі практики (навчальна, виробнича), поточний модульний контроль, семестровий підсумковий контроль, кваліфікаційна атестація, випускна кваліфікаційна робота [5].

Співвідношення годин аудиторних занять та індивідуальної і самостійної роботи студента у межах 70% : 30%.....40% : 60% по кожній навчальній

дисципліні визначається Радою факультету наприкінці поточного навчального року на підставі обґрунтованого представлення випускаючої кафедри. Рада факультету встановлює перелік навчальних дисциплін, з яких планується індивідуальні заняття, та кількість годин на них згідно з навчальним планом спеціальності. Для нормативних дисциплін циклу гуманітарної і соціально-економічної підготовки зазначене співвідношення встановлюється Вченою Радою університету [5].

Кількість академічних кредитів K_h по кожній навчальній дисципліні (з округленням до 0,5) визначається загальним обсягом годин згідно з навчальним планом спеціальності.

Враховуючи вимоги ECTS та досвід впровадження кредитно-модульної системи в ряді Європейських країн, при складанні навчальних планів встановлюється таке співвідношення навчальних дисциплін [5]:

Таблиця 1. Співвідношення навчальних дисциплін

Цикл навчальних дисциплін	Нормативна частина, кредитів (%)	Вибіркова частина, кредитів (%)	Разом, кредитів (%)	Частка у підготовці бакалавра, (%)
Гуманітарні та соціально-економічні	10 (100%)		10 (100%)	4
Загальноосвітні	10 (83%)	2 (17%)	12 (100%)	6
Фундаментальні	50 (83%)	10 (17%)	60 (100%)	29
Професійної підготовки	90 (71%)	36,5 (29%)	126,5 (100%)	61
Усього	160 (77%)	48,5 (23%)	208,5 (100%)	100

Згідно вимог ECTS перелік, порядок та обсяг вивчення навчальних дисциплін в умовах КМСОНП визначає базовий навчальний план, який створюється на підставі вимог Державного стандарту підготовки фахівців зі спеціальності, та індивідуальний порядок навчання студента, який регулює індивідуальний (робочий) навчальний план [5].

Формування індивідуального навчального плану студента в умовах ECTS

Формування індивідуального навчального плану студента здійснюється на підставі переліку змістових модулів (блоків змістових модулів навчальних дисциплін), що сформовані на основі структурно-логічної схеми підготовки фахівців. Навчальна дисципліна формується як система змістових модулів, об'єднаних в блоки - розділи навчальної дисципліни, передбачених для засвоєння студентом [1].

Реалізація індивідуального навчального плану студента здійснюється на протязі часу, який не перевищує граничного терміну навчання. Нормативний термін навчання визначається на підставі галузевих стандартів вищої освіти. Граничний термін може перевищувати нормативний на 1 рік. Різниця між граничним і нормативним термінами не фінансується з державного бюджету.

Індивідуальний навчальний план студента включає нормативні та вибірккові змістові модулі, що можуть об'єднуватися у певну навчальну дисципліну. Нормативні змістові модулі необхідні для виконання нормативної частини освітньо-кваліфікаційної характеристики. Вибіркові змістові модулі забезпечують підготовку для виконання варіативної частини освітньо-кваліфікаційної характеристики, у тому числі відповідність обсягу підготовки, передбаченому нормативним терміном навчання. Вони дають можливість здійснювати підготовку за спеціалізацією певної спеціальності та сприяють академічній мобільності і поглибленій підготовці в напрямках, визначених характером майбутньої діяльності. Сукупність нормативних змістових модулів визначає обов'язкову складову індивідуального навчального плану студента [1].

Індивідуальний план студента за певним напрямом формується особисто студентом під керівництвом куратора КМСОНП. При формуванні індивідуального навчального плану студента на наступний навчальний рік враховується фактичне виконання студентом індивідуальних навчальних планів поточного і попереднього навчальних років.

Надання кваліфікованих консультацій щодо формування індивідуального навчального плану, його реалізація протягом періоду навчання покладається на куратора.

Куратором може бути науково-педагогічний працівник випускової кафедри, як правило, професор або доцент, ґрунтовно ознайомлений з вимогами відповідних галузевих стандартів вищої освіти.

Формування індивідуального навчального плану студента за певним напрямом передбачає можливість індивідуального вибору змістових модулів (дисциплін) з дотриманням послідовності їх вивчення відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівців. При цьому сума обсягів обов'язкових та вибіркових змістових модулів, передбачених для вивчення протягом навчального року, повинна становити не більше 44 кредитів (не менше 60 залікових кредитів).

Система дає змогу здійснювати перехід студента на навчання в межах споріднених напрямів підготовки певної галузі знань. Спорідненість напрямів підготовки визначається спільністю переліку змістових модулів, які відносяться до нормативної складової індивідуального навчального плану студента цих напрямків підготовки, коли різниця між обсягами необхідних змістових модулів може бути засвоєна студентом у межах граничного терміну підготовки.

Зарахування змістових модулів (дисциплін), включених в індивідуальний план, здійснюється за результатами певного виду контролю якості освіти студента протягом навчального року, як правило, без організації заліково-екзаменаційних сесій.

Тут слід зупинитися на деяких важливих принципах та обмеженнях, функціонально закладених в систему роботи з індивідуальними навчальними планами [4].

1. Формування індивідуального навчального плану студента відбувається по рівнях. Не можна починати формувати індивідуальний план на просунутому рівні, якщо не сформований проміжний та базовий.

2. Студент має право та можливість самостійно формувати свій індивідуальний навчальний план в частині елективних дисциплін. Система не дозволяє змінювати перелік та послідовність (якщо вона сувора) вивчення обов'язкових дисциплін.

3. Структура освітньої програми в частині співвідношення між обов'язковими та елективними дисциплінами побудована таким чином, що з просуванням від семестру до семестру від базового рівня програми до просунутого кількість кредитів обов'язково скорочується, а необхідна кількість кредитів за елективні дисципліни постійно зростає. За рахунок цього, в більшості випадків просунутий рівень повністю складається з елективних дисциплін та курсів.

4. Загальна „кредитна вартість” інтегрованих курсів освітньої програми та дисциплін, що входять в неї, складає 60 кредитів, але всередині року можливі невеликі коливання кількості кредитів по семестрах, наприклад, 28(29) - в першому, і 32(31) - в другому.

5. На протязі академічного року для того, щоб бути переведеним на наступний курс, студент повинен накопичити не менш 80% загальної суми кредитів та засвоїти всі обов'язкові дисципліни. Але під час формування навчального плану студент не може вибрати дисциплін менше, ніж на дану суму кредитів (60 або 30).

6. Студент має можливість постійного доступу до системи і має право скільки забажає разів переформувувати свій індивідуальний план до встановленої контрольної дати. Як правило, такою датою є початок другого календарного місяця навчання в семестрі, що передує семестру, для якого відбувається планування. З приходом контрольної дати останній сформований студентом варіант індивідуального навчального плану фіксується, можливість коректування плановому семестрі виключається, а цей семестр залишається доступним тільки для перегляду.

7. Після настання контрольної дати на протязі, максимум, 2-х тижнів студент зобов'язаний здати в деканат паперовий екземпляр сформованого індивідуального навчального плану, завірений власним підписом. На паперовій версії з метою контролю та оперативного вирішення можливих суперечливих питань вказується дата роздрукування, час роздрукування та номер поточного індивідуального навчального плану[4].

Приклад складання індивідуального плану навчання дивіться в технологічному модулі 1 (завдання II).

Організаційно-методичне забезпечення КМСОНП

Організаційно-методичне забезпечення КМСПОНП передбачає:

- використання всіх документів, регламентованих чинною нормативною базою щодо вищої освіти, видів діяльності суб'єктів і об'єктів навчального процесу, адаптованих і доповнених з урахуванням особливостей цієї системи;

- перехід від лекційно-інформативної форми опанування навчальною дисципліною та оцінювання знань студента на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та організацію самоосвіти студента: самостійну, творчу роботу, індивідуальну навчальну діяльність з урахуванням рівня творчих можливостей студента, його навчальних здобутків, інтересів, навчальної активності тощо.

Навчальна дисципліна складається з декількох залікових кредитів, кількість яких визначається змістом та формами організації навчального процесу.

Заліковий кредит складається з модулів (частина програми навчальної дисципліни поєднана з формами навчання – лекційні, практичні, семінарські, лабораторні та індивідуальні заняття, всі види практик та консультацій, виконання самостійних завдань студентів та інші форми і види навчальної та науково-дослідницької діяльності студентів), кожний з яких у свою чергу складається із змістових модулів (одна або декілька тем).

Таким чином навчальна дисципліна побудована за принципом включеності.

Навчальна діяльність студента передбачає оцінювання (визначення рейтингу) результатів виконання студентом певного виду робіт. Кожний вид роботи має відповідну частку оцінки в підсумковій оцінці залікового кредиту [5].

Індивідуальні заняття

Індивідуальна робота у структурі навчального навантаження студента за системою ECTS розглядається як один з основних компонентів навчальної діяльності і повинна займати значну частину його навчального навантаження.

Індивідуальна робота студента є формою організації навчального процесу, яка передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їх здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність.

Індивідуальні заняття проводяться під керівництвом викладача за окремим графіком, складеним кафедрою (предметною або цикловою комісією) з урахуванням потреб і можливостей студента. Організація та проведення індивідуальних занять доручається найбільш кваліфікованим викладачам.

Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно під керівництвом викладачів. Як правило, індивідуальні завдання виконуються кожним студентом окремо. У тих випадках, коли завдання мають комплексний характер, до їх виконання можуть залучатися кілька студентів, у тому числі студенти, які навчаються на різних факультетах (відділеннях) і спеціальностях.

Індивідуальні навчально-дослідницькі завдання (ІНДЗ) як різновидність індивідуальних занять дозволяють більш досконало вивчити частину програмного матеріалу, систематизувати, поглибити, узагальнити, закріпити та практично застосувати знання студента з навчального курсу та розвинути навички самостійної роботи.

Види представлення виконаних індивідуальних навчально-дослідницьких завдань:

- конспект з теми (модуля) за заданим планом або планом, який студент розробив самостійно;
- реферат з теми (модуля або вузької проблематики)
- розв'язування та складання розрахункових або практичних (наприклад, ситуативних) задач різного рівня з теми (модуля) або курсу;
- розроблення теоретичних або прикладних (діючих) функціональних моделей явищ, процесів, конструкцій тощо;
- комплексний опис будови, властивостей, функцій, явищ, об'єктів, конструкцій тощо;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні розвідки тощо;
- розроблення навчальних та діагностичних тестових завдань із шкільних навчальних курсів;
- розроблення тематики та поурочних планів шкільних курсів та конспектів уроків.

Орієнтовна структура оформлення виконаних індивідуальних навчально-дослідницьких завдань може бути :

- **вступ** – зазначається тема, мета та завдання роботи та основні її положення;
- **теоретичне обґрунтування** – виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на основі яких виконується завдання;
- **методи** (при виконанні практичних, розрахункових, моделюючих робіт) – вказуються і коротко характеризуються методи роботи;
- **основні результати роботи та їх обговорення** – подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;
- **висновки**;
- **список використаної літератури**.

Порядок подання та захист індивідуальних навчально-дослідницьких завдань:

- звіт про виконання ІНДЗ подається у вигляді скріпленого (зшитого) зошита (реферату) з титульною сторінкою стандартного зразка і внутрішнім наповненням із зазначенням усіх позицій змісту завдання (за об'ємом до 10 арк.) ІНДЗ подається викладачу, який читає лекційний курс з даної дисципліни та приймає підсумковий заліковий модуль (екзамен, залік), але не пізніше ніж за 2 тижні до залікового модуля.
- оцінка за ІНДЗ виставляється на заключному занятті (практичному, семінарському, колоквіуму і т. ін.) з курсу на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом ІНДЗ. Можливий захист завдання шляхом усного звіту студента про виконану роботу (до 5 хв.). оцінка з ІНДЗ є обов'язковим компонентом іспитової оцінки і враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу [5].

Самостійна робота

Зміст самостійної роботи з кожної навчальної дисципліни визначається робочою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями викладача. Час, відведений для самостійної роботи студента, в навчальну та індивідуальну роботу викладача не включається.

Самостійна робота студентів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення конкретної навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, навчально-лабораторним обладнанням, інтерактивними навчально-методичними комплексами дисциплін, комп'ютерною технікою тощо. Студентам також рекомендується для самостійного опрацювання відповідна наукова література та періодичні видання. Методичне забезпечення самостійної роботи студентів повинне передбачати засоби самоконтролю (тести, пакет контрольних завдань та інше).

Самостійну роботу над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної навчальної дисципліни студент може виконувати в бібліотеці, в навчальних кабінетах і лабораторіях, комп'ютерних класах, а також у домашніх умовах. Викладач визначає обсяг і зміст самостійної роботи, узгоджуючи її з іншими видами навчальної діяльності, розробляє методичні засоби проведення поточного та підсумкового контролю, здійснює діагностику якості самостійної роботи студента, аналізує результати самостійної навчальної роботи кожного студента [5].

Контроль успішності навчання та якості навчання

Контроль успішності студента здійснюється з використанням методів і засобів, що визначаються навчальним відділом університету.

Академічні успіхи студента визначаються за допомогою системи оцінювання, що традиційно використовується в університеті з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS. Навчальні досягнення студента з усіх видів виконуваних робіт (теоретична підготовка, практичні роботи, ІНДЗ, наукова робота тощо) оцінюються кількісно (визначається рейтинг), а підсумкові оцінки формуються з усіх навчальних дисциплін як за традиційною шкалою, так і за шкалою ECTS.

До академічної довідки студента як основна вноситься підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни, а в дужках подаються відомості про результати оцінювання окремих змістових модулів [5].

Про усереднені критерії оцінювання навчальних досягнень можна дізнатися в додатку Б.

Оцінки студентів можна виставляти так:

Таблиця 2. Шкали оцінювання

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	відмінно	90-100
BC	добре	75-89
DE	задовільно	60-74
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35-59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1-34

Шкала ECTS не базується на припущенні про будь-який розподіл оцінок, вона базується на визначенні досконалості. Визначення системою ECTS досконалості та остаточної оцінки створено для полегшення перезарахування.

Розподіл балів курсу може змінюватись з року в рік, також можуть бути відмінності між кількісним та якісним ступенем занять. Чим більше наближення закладу до єдиного критерію між своїми балами і шкалою оцінювання системи ECTS, тим легше відбудеться процес оцінювання.

Студент інформується про результати оцінювання навчального модуля, як складової підсумкового оцінювання засвоєння навчальної дисципліни. Підсумкове оцінювання засвоєння навчального матеріалу дисципліни визначається без проведення семестрового екзамену (заліку) як інтегрована оцінка засвоєння всіх змістових модулів з врахуванням „вагових” коефіцієнтів.

Студент, що набрав протягом семестру необхідну кількість балів, має можливості :

- не складати екзамен (залік) і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку;
- складати екзамен (залік) з метою підвищення свого рейтингу за даною навчальною дисципліною;
- ліквідувати академічну різницю, пов'язану з переходом на інший напрям підготовки чи до іншого навчального закладу;
- поглиблено вивчити окремі теми (розділи) навчальних дисциплін, окремі навчальні дисципліни, які формують кваліфікацію, що відповідає сучасним вимогам ринку праці;
- використати час, що відведено графіком навчального процесу на екзаменаційну сесію, для задоволення своїх особистих потреб.

Залікові модулі студенти складали згідно розкладу за видами занять. Результати засвоєння програми заносили до відомості. Кожний вид заняття даної навчальної дисципліни за семестр оцінювався 100 балів.

Якщо студент за результатами виконання (засвоєння) програми залікових модулів набрав менше необхідного мінімуму балів – менше 60 балів з будь-

якого виду занять даної навчальної дисципліни, він повторно складає заліковий модуль під час підсумкової атестації в сесію.

Студент, який протягом семестру з даної навчальної дисципліни набрав менше 35 балів і під час підсумкової атестації у сесію не зміг підвищити якість своїх знань, повинен повторно і за контрактом пройти курс з даної навчальної дисципліни.

Студент, який протягом семестру з даної навчальної дисципліни набрав більше 60 балів, але менше 100 балів, може (за його бажанням) підвищити підсумковий бал з даної навчальної дисципліни, складаючи підсумковий модуль під час сесії. Такий студент складає матеріал всіх модулів з даної дисципліни і має можливість набрати 100 балів. Якщо студент набрав більше балів, ніж у нього було до підсумкового модуля, студенту зараховується бали підсумкового модуля. Якщо студент набрав менше балів, ніж у нього було до підсумкового модуля, студенту зараховується середній бал навчальної дисципліни, який студент набрав протягом семестру. Інакше більшість студентів не будуть йти на „ризик підвищити якість знань”.

Якщо студента задовольняє середній бал дисципліни за семестр, студент не йде на підсумкову атестацію з даної дисципліни. Викладач проставляє число середнього балу за семестр, відповідну оцінку у балах національної шкали, що необхідно, наприклад, для комісії з призначення стипендії [2].

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ МОДУЛЬ 1

I. Вивчивши додаток А, складіть робочу програму навчальної дисципліни за власним вибором.

Міністерство освіти і науки України
ПДПУ ім. К. Д. Ушинського
м. Одеса

Кафедра

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
_____ / Н. В. Яблонська
«__» _____ 2009 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

« _____ »
для студентів спеціальності – ” _____ ”
освітньо-кваліфікаційний рівень - МАГІСТР

№ п/п	Нормативні дані	Кількість годин	
		I семестр	II семестр
1.	Аудиторна робота	годин(и)	годин(и)
2.	Практичні заняття	годин(и)	годин(и)
3.	Самостійна робота	годин(и)	годин(и)
4.	Індивідуальна робота	-----	-----
5.	Форма контролю		

Всього: _____ годин(и)
Робочу програму складено

V(I) курс			Характеристика навчального курсу		
Кількість кредитів ECTS			Лекційні заняття (теоретична підготовка)		
Кількість залікових кредитів					
Модулів			Практичні заняття	1 семестр	годин(и)
Змістових модулів	1 семестр			2 семестр	годин(и)
	2 семестр				
Загальна кількість годин	1 семестр	годин(и)	Самостійна робота (виконання домашніх завдань, робота в читальнім залі бібліотеки)	1 семестр	годин(и)
	2 семестр	годин(и)		2 семестр	годин(и)
Тижневих годин	За 1 та 2 семестри разом	годин(и)	Індивідуальна робота	1 семестр	-----
	1 семестр			2 семестр	-----
	2 семестр		Вид контролю	1 семестр	
		2 семестр			

Розподіл матеріалу по змістовим модулям

I семестр

№ п/п	Тема	Години навантаження					
		лекції	практ. заняття	лабор. заняття	самост. робота	індивід. робота	розподіл балів
Модуль I							
Змістовий модуль 1							
<i>Підсумковий тест:</i>							
<i>Усього за I семестр:</i>							100

**Розподіл балів, що присвоюються студентам:
1 семестр**

	Підсу мкови й тест	Сума
		100

2 семестр

	Підсу мкови й тест	Сума
		100

Разом

Разом 200

Методичне забезпечення:

Рекомендована література

II. Використовуючи зразок, складіть власний індивідуальний план на поточний навчальний рік (півріччя).

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Південноукраїнський національний педагогічний університет

ім. К. Д. Ушинського

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН СТУДЕНТА

освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр»

та результати його виконання

галузь знань - „_____”

напрямок підготовки - _____
(код) (назва)

нормативний термін навчання -

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Південноукраїнський національний педагогічний університет
ім. К. Д. Ушинського

прізвище, ім'я, по батькові студента

№ _____

код студента

підпис студента

МП

Дата „_____” _____ 200__р.

Галузь знань _____

Напрямок підготовки _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____

Факультет _____

Група _____

Календарний термін навчання _____

Форма навчання _____

**Заступник директора
з навчальної роботи**

_____ / _____

підпис

_____ / _____

прізвище та ініціали

!!документи в JPEG! СТР. 28, 29, 30, 31, 32, 33!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

III. Вивчивши додаток Б, дослідіть критерії оцінювання навчальних досягнень дисципліни за власним вибором.

назва дисципліни

Початковий

Середній

Достатній

Високий

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Глобалізація освіти: Компетенції і системи кредитів. / Под общей ред. Ю. Б. Рубина. М.: ООО «Маркет ДС Корпорейшн», 2005. 490с. С. 17
2. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес: матеріали до першої лекції/Уклад. М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, К. М. Лемківський, Ю. В. Сухарніков; відп. ред. М. Ф. Степко. – К., 2004. – 24 с.
3. Робоча програма з дисципліни „Практичний курс англійської мови” (каф. іноземних мов гуманітарних факультетів, ПДПУ ім. К. Д. Ушинського) Одеса, , 2006. – 17 с.
4. Оськіна Н. О. Формування індивідуального навчального плану магістранта в умовах ECTS. // Наука і освіта. - 2008. - №. 1-2 - С. 77-80
5. Положення про кредитно-модульну систему організації навчального процесу (ПДПУ ім. К. Д. Ушинського) - Одеса, 2006. – 50 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Проектування та особливості проектного мислення

Проектування (від лат. *projectus* – той, кого кинули вперед) це тісно пов'язана з наукою та інженерією діяльність зі створення проекту, створення образу майбутнього передбачуваного явища. Як відомо, більшість продуктів людської праці виробляється за допомогою їх попереднього проектування. В цьому контексті проектування це процес створення проекту, тобто прототипу, праобразу передбачуваного або можливого об'єкта, стану, які передують втіленню задуманого в реальному продукті [5, с.22].

В сучасному прочитанні проектування – це „діяльність, під якою розуміється в гранично стислій характеристиці продумування того, що повинно бути” [5].

Характерною особливістю проектування є створення нових продуктів і одночасно пізнання того, що лише може виникнути. Воно є особливим типом науково-прогностичного бачення дійсності, який охоплює і змінює її згідно з вимогами розвитку практики. Проектувальна діяльність – це завжди прагнення змінити недосконалу дійсність і таким чином наблизити більш досконале з точки зору авторів проектування, майбутнє. Педагогічне проектування, крім того, має додаткову мету: змінювання людей, які здійснюють проект [5, с.36].

Згідно з В. П. Бедерхановою позиція проектувальника вирізняється щасливою можливістю отримання принципово нової для себе інформації, опанування разом з іншими людьми нових видів активності, переживання позиції „людини, яка активно керує обставинами” [2]. Прийняття такої позиції сприяє розвитку певних особистісних характеристик. Зупинимось на них детальніше.

Деякі дослідники виділяють такі якості як проєктивна свідомість і проектна уява. Проєктивна свідомість, з одного боку є орієнтована на здобуття знання з досвіду, з рефлексії над цим досвідом і діями суб'єкта в його межах. З іншого – здатна народжувати на основі знання, отриманого експериментальним шляхом, певні образи, які виконують випереджуючу функцію відносно майбутніх станів об'єктів. Проектна уява, на відміну від творчої уяви, відрізняється „методологічною дисциплінованістю”. Природа проектної уяви поєднує фантазію з умінням уявити об'єкт проектування на тлі одразу декількох контекстів, скласти його цілісний контекстний образ [1].

Є очевидним той факт, що природжена проектна уява є наявною у незначній кількості людей. З віком її формування все більше ускладнюється через накопичення під час дорослішання стереотипів сприйняття і реакцій.

Ми не зупиняємось детально на розгляді двох попередніх характеристик, тому що вважаємо що лише наступна, третя характеристика, відповідає філософії нашого дослідження. А саме – проектне мислення.

Особливості проектного мислення виявляються в умінні продумувати майбутнє, використовуючи для цього певні процедури. Зокрема, це стосується структурування та переструктурування інформації про об'єкт, про ситуацію його розвитку, його зовнішні і внутрішні зв'язки, майбутній стан.

І. А. Колесникова виділяє декілька основних типів прояву такого мислення. Серед них наступні: латеральність, критичність, креативність, методологічність, проблемність мислення [5, с.267].

Латеральне (паралельне) мислення має призначення генерувати не конкуруючі ідеї. Воно здатне пропонувати паралельно різні варіанти вирішення практичного завдання або теоретичної проблеми, працюючи таким чином в режимі мозкового штурму. Вмикаючи латеральне мислення, учасник проектування використовує інформацію не як самоцінність, а як засіб отримання оптимального результату. Цьому типу мислення можуть бути притаманні помилки, але в результаті воно приводить до вірного рішення. Воно допомагає засумніватися в будь-якому висновку, яким би виправданим і ґрунтовним він не здавався.

Критичне мислення є раціональним і продуктивним. Його носій здатен до відсторонення, відчуження від ситуації, від авторитетних думок. Критичне мислення тяжіє до оцінювальної позиції, в якій необхідно висловити своє відношення до будь-чого і сформулювати власне судження. Воно базується на порівнянні і виборі найбільш доцільних і продуктивних варіантів із вже наявних компонентів. Причому критичність в даному випадку поширюється не тільки на оцінку отриманих даних, а і на власну позицію, на стан продуктивної готовності, на проектні дії [5, с.267].

Креативне (творче, продуктивне, евристичне) мислення відрізняється пошуковими засадами, здатністю генерувати ідеї, створювати концепції, сприймаючи явища і процеси навколишньої дійсності в незвичних сполученнях, з незвичайного боку, в новому контексті. Для подібного типу мислення є характерним прагнення до пошуку нестандартних підходів до вирішення проблеми, переживання задоволення від самого процесу роздумів над проблемою.

Проектне мислення носить методологічний характер. Зміст слова „методологія” в цьому контексті є досить простим, це – „знання про спосіб”, „усвідомлення шляху”, „розуміння метода”, яким вивчається і перетворюється дійсність, вміння визначити підстави для діяльності, в нашому випадку проектної. Визначивши методологічні підстави, людина проявляє для себе змістово-сміслові межі можливих дій та їх наслідки. Методологія передбачає процедуру осмисленого відбору центральних положень і головних ідей, якими ми користуємось, принципів, якими ми куруємось.

На практиці учасники проектування стикаються з різномірними проблемами. Методологічні проблеми відбивають протиріччя між предметом перетворення і методом його пізнання, між інформацією про предмет і нерозуміння того, як її використовувати під час взаємодії з ним. Для вирішення методологічних проблем активізується методологічне мислення [5, с.268].

Проектування контексту педагогічної діяльності

Предметом проектування може бути контекст педагогічної діяльності або освітнього процесу. Одним з різновидів такого контексту є педагогічна ситуація. Два ілюстративних приклада, які наводяться надалі, допоможуть

побачити наскільки вибір логіки і механізму проєктувальних дій залежить від мети та вихідної концептуальної позиції відносно предмету, який перетворюється. Основним змістом проєктувальних дій стає:

- побудова прогностичної моделі ситуації на основі теоретичного розуміння її природи та структури;
- проєктування способу відтворення моделі в реальній практиці;
- багаторазове практичне конструювання ситуації в варіативних умовах;
- рефлексія стосовно виявлених закономірностей та аналогій.

В першому випадку мова йде про цілеспрямоване проєктування дидактичних ситуацій, які сприяють формуванню психологічно цілісного контексту взаємодії з одиницею змісту навчання. В якості відправного пункту взяли одну з авторських типологій ситуацій з дослідницьких матеріалів І. А. Колесникової.

Таблиця 1. Дидактичні ситуації

№	Вид ситуації	Педагогічний зміст ситуації
1	Ситуація введення інформації	Забезпечення безумовного розуміння змісту інформації, що вводиться, попередження її можливих викривлень, деформацій, неприйняття
2	Ситуація формування досвіду	Надбання досвіду роботи на основі інформації в різних видах діяльності (учбова, імітаційна, професійна) і різних системах відношень
3	Орієнтовна ситуація	Формування ціннісних орієнтацій, настанов, мотивів по відношенню до запропонованого змісту навчання, корекція позиції
4	Емоціогенна ситуація	Створення переживань, настрою, емоційного фону, які є адекватними запропонованому змісту і суб'єктивному досвіду тих, хто навчаються
5	Тренінгова ситуація	Можливість безпосереднього індивідуального відпрацювання вмінь і навичок, які базуються на введених одиниці змісту
6	Креативна ситуація	Створення умов „невизначеності” як передумови виходу на індивідуально-креативний рівень вирішення проблеми
7	Еталонна ситуація	Пред'явлення зразків оптимальних варіантів

		пов'язаних з даною інформацією дій або відношень
8	Ситуація зворотного зв'язку	Отримання інформації щодо ефективності ходу і засвоєння одиниці змісту, щодо вірності вибраної стратегії і тактики роботи з аудиторією

Ще одним предметом проектування може бути проектування середовища. Прикладом проектування соціально-педагогічного контексту є „проектування середовища” (термін Ю. С. Мануйлова). Його основу складають такі основні дії з середовищем:

- прогнозування його розв'язуючих можливостей;
- конструювання належних значень;
- моделювання середовищетворчої стратегії;
- планування заходів, які є націленими на реалізацію певних стратегій [7].

Кожна з основних дій включає в себе певні операції. Прогнозування розв'язуючих можливостей середовища має основою діагностику середовища і передбачає послідовне обмеження кола його розгляду зоною можливих контактів. Конструювання належних значень середовища є у виявленні його бажаних функцій і образному позначенні цих функцій з метою більш точного їх розуміння. Моделювання середовищетворчих стратегій здійснюється декількома шляхами. Одним з них є відновлення соціальних ніш, які втратили своє значення і цінність. Поняття „ніша” в рамках середовищного підходу до виховання Ю. С. Мануйлов називає локалізовані ділянки, які мають просторово-часові межі, що слугують своєрідними схованками для особистості. Наприклад, повернення в соціальне середовище релігійних ніш, ніш благодійності та ін. Можливе також наповнення ніш, які вичерпали свої резервні можливості, новими якостями, значеннями. Так, наприклад, відбувається сьогодні з інститутом школи, який набуває все більше варіативний характер. Множинність одиничних дій зливаються в одній точці часу і простору середовища і ведуть до його перетворення[7].

Проектування освітнього простору є також предметом проектувальної діяльності. Просторові характеристики лежать в основі орієнтирів сприйняття світу людиною і складають об'єктивний контекст її сприйняття. Організація будь якого педагогічного процесу передбачає чітке знання меж простору, що володіє освітніми якостями, і відповідне оформлення цих меж, чи то класне приміщення, ігрова галявина, майдан, на якому проходить святкування, або сайт в Інтернеті. Це дозволяє приймати до уваги, використовувати, змінювати потенціал впливу простору відповідно до вибраних педагогічних цілей і завдань. Проектування освітнього (виховного, дозвільного) простору передбачає внесення в його межі або посилення якостей, необхідних для вирішення певних педагогічних завдань.

Як завжди першим кроком в проектуванні стає діагностика актуального стану навколишнього простору згідно з певними параметрами, наприклад екологічний стан, ступінь естетичності або позитивне інтуїтивне сприйняття в цілому. Припустимо, як бачать навколишній простір діти, що хотіли б в ньому змінити.

Окресливши межі, які нас цікавлять (міський, шкільний, дозвільний, між особовий простір), можна провести аналіз педагогічного потенціалу простору, його здатності здійснювати перетворюючий або деструктивний вплив, а також тенденцій розвитку (урбанізація, посилення агресивності та ін.).

Наступним кроком слід визначити межі території, яку можна і треба охоплювати педагогічним впливом, виходячи із проектного задуму і пов'язаних з ним завдань, а також прогнозування необхідних якостей простору. При цьому можуть бути враховані його фізичні, соціокультурні, психологічні, комунікативні, віртуальні, парадигмальні характеристики.

Прогнозуванню необхідної якості простору передують визначення його цільового призначення. Наприклад, виховний простір може слугувати емоційним, інформаційним, діагностичним, функціонально-рольовим, рекреаційним, комунікативним цілям.

Для педагога важливо розуміти адресність простору, його віковий і соціальний статус, знати фактори та умови, які здатні забезпечити необхідну якість простору.

В ході проектування просторового контексту педагогічної діяльності можливо використовувати як природні характеристики простору, так і варіанти його спеціальної організації: структуризації, переструктурування, тематичного оформлення, нормування способів руху. (Варто відмітити, що певні характеристики простору і геометрія рухів в цьому просторі, яка задає його структуру, були обов'язковою умовою будь-якої обрядової традиційної форми виховання).

Перетворення простору може здійснюватися за рахунок того, що має в своєму розпорядженні учасників паралельними рядами, замкнутим кругом, півколом, у вигляді каре; створення окремих груп, розміщених в різних точках приміщення. Це задає необхідну з педагогічної точки зору атмосферу спілкування: офіційну, довіри, об'єднуючу або ту, що відособлює.

Технологічні можливості впливу на хід педагогічного процесу, протяжності, конфігурації учбового приміщення багато в чому пов'язані з фізичними (акустичними), енергетичними, соціально-психологічними закономірностями передачі і поширення інформації. Велике значення має аудіовізуальне оформлення простору, його світловий, колірний, звуковий потенціал, що забезпечує концентрацію змістово-сміслових одиниць педагогічної інформації, тобто освітню насиченість. За допомогою внесення певних змістово-сміслових елементів можна здійснювати сакралізацію, соціалізацію, гуманітарізацію освітнього простору або ж навмисно «організовувати» просторовий хаос (творчий безлад). Можливо також виділення функціональних просторових зон або забезпечення поліфункціональності простору навчання (виховання).

Впорядкування освітнього (виховного) простору можливе також через введення системи орієнтації, наявності алгоритмів розміщення і руху. Для цього використовуються покажчики, карти, схеми, піктограми, описи, реклама, що вимагає попереднього вироблення і подальшої візуалізації правил нормування активності людини в заданому просторі. На сприйняття простору впливає також підбір спеціальної музики, колірної і світлової рішення, що вносять до поведінки або дій людей деякий певний ритм, тим самим створюючи позитивний резонанс.

Покажемо можливості проектування подібного роду на прикладі формування простору полілогу. Для цього необхідні наступні дії:

1. Створення зовнішніх умов для розкриття (розпаковування) індивідуального суб'єктивного простору з його унікальним змістом. Забезпечення у всіх учасників педагогічного процесу відчуття комфорту, безпеки, зацікавленості в діалогічній взаємодії.

2. Створення «простору змістово-смыслового хаосу» за допомогою «випуску назовні», обнародування неупорядкованої множинності думок, досвіду, стосунків, які при цьому не оцінюються ні педагогом, ні виучуються (вихованцями), але сприймаються як даність. Момент виявлення і прийняття факту об'єктивного існування різниці в думках, позиціях, поглядах, установках дуже важливий для подальшої спільної роботи.

3. Цілеспрямоване формування в рамках простору педагогічної взаємодії однорідного в змістовному відношенні середовища за рахунок виявлення і пред'явлення один одному спільності емоцій, відчуттів, сенсів, стосунків, досвіду і ін. Для створення такого середовища існує багато способів:

- структуризація, впорядкування в ході групової рефлексії інформації, що хаотично поступає в простір спілкування;

- розміщення всіх учасників в інформаційно «нульову» крапку, де у всіх однаково відсутні попередні знання, досвід, тобто кожен виявляється у позиції необізнаного;

- вихід на метарівень, що вимагає загальних зусиль по синтезу, інтеграції наявних знань, переживань або іншого досвіду;

- проблематизація аудиторії з врахуванням наявності в досвіді кожного життєвих і інформаційних аналогій з метою актуалізувати пізнавальний інтерес відносно пропонованого педагогічного вмісту.

В результаті позначається коло проблем, дійсно значущих для присутніх, здійснюється їх перерозподіл (або самовизначення суб'єкта в проблематиці). Можуть також виникнути індивідуальні моделі предмету, створені тими хто навчається. Досвід освітньої роботи в режимі діалогу (полілогу) показує, що в ході вільних висловів в будь-якій аудиторії обов'язково спливають певні логічні форми, що проявили себе раніше в історії культури.

4. Далі можливі:

- робота з груповим суб'єктом в режимі групової динаміки;
- робота з об'ємом поняття, про яке раніше йшла мова;
- здобуття спільного творчого продукту.

Таким чином, до якого б об'єкту проектування ми не зверталися, ми кожного разу повертаємося до однієї і тієї ж логіки взаємодії з ним:

1) Усвідомлення педагогічної природи і логіки становлення об'єкту, з яким належить працювати.

2) Опис їх в термінах, що дозволяють «потрапити» у контекст певної освітньої культури.

3) Дослідження актуального стану об'єкту, узятото в контексті його життєдіяльності з позицій недосконалості і можливості позитивного перетворення.

4) Ціннісно-змістовий вибір концепції, на підставі якої буде сформований задум проектного продукту і способу його здобуття.

5) Створення ідеального образу предмету проектування і його конкретизація, виходячи з можливостей і ресурсів.

6) Цілепобудова, що включає складний ряд «дроблення» і подальшу інтеграцію цілей і завдань, пов'язаних із здобуттям проектного продукту і прогнозу його якості.

7) Структуризація передбачуваних дій в певній перетворювальній логіці.

8) Виконання необхідних дій з постійним зворотним зв'язком і корекцією. Відбір продуктивних варіантів руху до здобуття результату.

9) Здобуття і експертиза проектного продукту на підставі заздалегідь вироблених критеріїв [9].

Самопроектування як умова успішної професійно-педагогічної підготовки студентів

Поняттям „самопроектування” оперує екзистенціальна культурофілософія, зазначаючи, що світ людини невідривний від процесу її самопроектування. Вона стверджує, що до світу людини належить все те, що входить до орбіти її безперервного самопроектування та набуває значення як те, що стосується її життєвих інтересів [6].)

Проблема самопроектування розглядається в психології, філософії, менеджменті, педагогіці. Філософи (В.И. Розанов, Ж.-П. Сартр, В.С. Соловйов та ін.) і психологи (А.Г. Асмолов, В.И. Клейман, А.А. Леонтьєв) розглядають самопроектування як сутнісну природу людини, яка виражається в його здатності будувати самого себе, що, на думку А.А. Леонтьєва, означає „постійно змінювати зміст відповіді на запитання про його власну сутність”.

В психологічній теорії термін „самопроектування” подекуди використовується в значенні угадування свого справжнього призначення, в межах якого осмислюється життя та переживання якого супроводжується відчуттям „вірної шляху”, вірою в необхідність саме такого втілення самого себе [1].

Психологами розкриті можливості самопроектування як форми психотехнічної практики (В. І. Клейман), як механізму сприйняття художнього і наукового образу (Н. О. Счастливец). Педагогами виявлений значний потенціал самопроектування як елементу професійного самовиховання (В. С. Безрукова, С. Б. Єлканов), механізму розвитку особистості вчителя (В. О.

Сластьонін), формування професійної позиції педагога (Н. М. Боритко), форми культурного самовизначення особистості (О. О. Попов), нового типу проектування змісту освіти (В. І. Байденко).

Згідно з дослідженням М. М. Боритко самопроектування власного професійного стилю, способів затвердження професійних цінностей в педагогічній діяльності базується на висновках О. А. Абдулліной, С. Г. Вершловського, А. В. Кирьякової, А. К. Маркової, Л. М. Митиної, В. Д. Повзуна, Т. К. Смиковської, Н. Д. Хмель та інших дослідників. Оскільки проект – це задум, план, то проєктивність в професійній підготовці педагога передбачає актуалізацію його індивідуально-творчого початку. Як визначає Т. К. Смиковська, педагогічне проектування націлене „на вирішення задач розвитку, перетворення, вдосконалення, вирішення протиріч в функціонуванні систем, модернізації педагогічних процесів в конкретних умовах”, тобто проектування є невід’ємною частиною суб’єктності педагога [3].

Виявляючи активність, людина досягає реалізації свідомо встановлених нею самою або прийнятих ззовні (від викладачів) цілей. Завдяки тому, що в процесі самопроектування педагогом усвідомлюються змісти його діяльності та оформлюються в професійні цінності, його професійно-педагогічна позиція приймає конкретні риси, стає все більш концептуальною [3].

Відповідно до принципу взаємозв’язку проектування та самопроектування методичних компетенцій, професійно-методична підготовка вчителя повинна будуватися як інтегративна єдність освітньої стратегії вищого навчального закладу і індивідуальних особливостей, професійних інтересів студентів, що дозволяє забезпечити готовність майбутнього вчителя до самоосвіти і просування до формування професійно-педагогічної майстерності.

Таким чином, ми вважаємо, що під час залучення до самопроектувальної діяльності сформовані вміння та навички стають засобом вирішення навчально-виховних завдань і саме під час самопроектування майбутнім викладачем усвідомлюється зміст його діяльності, оформлюються професійні цінності і професійно-педагогічна позиція.

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ МОДУЛЬ 2

I. Оберіть вид дидактичної ситуації з таблиці 1, розкрийте її зміст, розробіть власну ситуацію та реалізуйте її під час заняття.

II. Уважно вивчіть сформульовані нижче в загальному вигляді критерії готовності до участі в проектній діяльності:

- наявність проектного типу мислення;
- здатність працювати в „команді”;
- проектна дисципліна;
- щире бажання приймати участь в проекті, зацікавленість;
- соціальна активність;
- відкритість змінам;
- здатність до корекції своїх дій.

Наповніть ці критерії конкретним змістом стосовно студентів та викладачів, сформулюйте декілька показників до кожного критерію.

III. Проведіть самооцінку готовності до участі в проектній діяльності згідно з даними критеріями і показниками, використовуючи 3-х бальну шкалу, де 1 – це майже повна відсутність показника, а 3 – наявна присутність.

Критерії і показники готовності до участі в проектній діяльності

- наявність проектного типу мислення

- здатність працювати в „команді”

- проектна дисципліна

- щире бажання приймати участь в проекті, зацікавленість

- соціальна активність

- відкритість змінам

- здатність до корекції своїх дій

IV. Зробіть висновок щодо власної готовності до участі в проектній діяльності:

V. Створіть проект простору полілогу за темою „Позитивні та негативні наслідки впровадження кредитно-модульної системи навчання в українському освітньому просторі”, користуючись приблизним планом дій.

1. Визначте, яким цілям слугуватиме простір полілогу: емоційним, інформаційним, діагностичним, функціонально-рольовим, комунікативним.

2. Оберіть форму педагогічної взаємодії, як то створення „змістово-сміслового хаосу”, або цілеспрямоване формування однорідного в змістовному відношенні середовища.

3. Згідно з цілями і формою педагогічної взаємодії визначте характер інформації, яку треба підготувати заздалегідь, та ролі учасників в просторі даного полілогу.

4. Продумайте схему розміщення учасників полілогу з метою створення чи то атмосфери конструктивної дискусії, чи то агітаційної атмосфери, чи то атмосфери запеклого протистояння та ін.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Громько Ю. В. Проектное сознание: руководство по программированию и проектированию в образовании для систем стратегического управления. — М., 1997
2. Бедерханова В. П. Становление личностно ориентированной позиции педагога. — Краснодар, 2001. — Разд. 3.5. Проектировочная деятельность как средство развития участников образовательного процесса и становления личностно-ориентированной позиции педагога.
3. Борытко Н. М. Педагог в пространствах современного воспитания / Николай Михайлович Борытко. — Волгоград: Перемена, 2001. — 214 с.
4. Жизнь и судьба: построение индивидуальной мифологии, самопроектирование и субкультура личности : [ред. Е.Е.Сапогова]. - Известия ТулГУ. - Серия "Психология" / - Вып. 3. - Тула: ТулГУ, 2003. - С. 195-214.
5. Колесникова И. А. Педагогическое проектирование: Учеб. пособие для высш. учеб. заведений / И.А.Колесникова, М.П.Горчакова-Сибирская; Под ред. И.А. Колесниковой. — М: Издательский центр «Академия», 2005. — 288 с. С. 22.
6. Культурология. XX век. Энциклопедия. [Электронный ресурс] : - Режим доступа до статті: <http://www.cultureslov.com/47/221/1704521.html>
7. Мануйлов Ю. С. Средовый подход в воспитании / Современные гуманитарные подходы в теории и практике воспитания. — Пермь, 2001. — С. 72 — 74
8. Новые ценности образования. Тезаурус для учителей и школьных психологов. — М., 1995
9. Проектирование профессионального педагогического образования / В. А. Болотов, Е. И. Исаев, В. И. Слободчиков, Н. А. Шайденко // Педагогика. — 1997. — № 4.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Анисимов О. С. Основы методологического мышления. — М., 1989.
2. Арнаут В. В. Опыт инновационно-моделирующей деятельности по проектированию образовательных процессов // Педагогика. — 1998. — № 1.
3. Байденко В. И. Образовательный стандарт. Опыт системного исследования. — Новгород, 1999.
4. Бедерханова В. П. Становление личностно ориентированной позиции педагога. — Краснодар, 2001. — Разд. 3.5. Проектировочная деятельность как средство развития участников образовательного процесса и становления личностно-ориентированной позиции педагога.
5. Беспалько В. П. Основы теории педагогических систем. — Воронеж, 1977.
6. Боне де Э. Латеральное мышление. — СПб., 1997.
7. Громько Ю. В. Проектное сознание: руководство по программированию и проектированию в образовании для систем стратегического управления. — М., 1997.
8. Громько Ю. В. Проектирование и программирование развития образования. — М., 1996.
9. Загашев И. О., Заир-Бек С. И. Критическое мышление: технология развития. — СПб., 2003.
10. Колесникова И. А. Основы технологической культуры педагога. — СПб., 2003.
11. Колесникова И. А. Основы технологической культуры педагога. — М.; СПб., 2003.
12. Кулютшн Ю. Н., Сухобская Г. С. Моделирование педагогических ситуаций. — М., 1981.
13. Лернер И. Я. Учебный предмет, тема, урок. — М., 1988.
14. Педагогические основы проектирования образовательных систем нового вида. — СПб., 1995.
15. Проектирование профессионального педагогического образования / В. А. Болотов, Е. И. Исаев, В. И. Слободчиков, Н. А. Шайденко // Педагогика. — 1997. — № 4.
16. Разработка стандартов в области профессионального образования и обучения: Пособие. — Т. 1. Европейский фонд образования. — М., 1998.
17. Ромишовский А. Д. Проектирование систем обучения: Пер. с англ. — Лондон; Нью-Йорк, 1981.
18. Селезнева Н. А., Татур Ю. Г. Проектирование квалификационных требований к специалистам с высшим образованием. — М., 1991.
19. Сериков В. В. Образование и личность: теория и практика проектирования педагогических систем. — М., 1999.
20. Сибирская М. П. Педагогические технологии: теоретические основы и проектирование. — СПб., 1998.

Анкета

Шановні магістранти!

Дане опитування націлене на виявлення поінформованості та обізнаності щодо приєднання України до європейського освітнього простору шляхом участі в Болонському процесі. Продумані та неупереджені відповіді допоможуть Вам в дослідженні цього питання. Прочитавши запитання, відмітьте один з варіантів.

1. Чи добре Ви поінформовані про впровадження положень Болонського процесу в систему вищої освіти України?
а) відмінно в) задовільно
б) добре г) не поінформований
2. Яку думку Ви склали дозволяє про впровадження кредитно-модульної системи у Вузах України спираючись на рівень своєї поінформованості?
а) позитивну в) не склав через недостатність інформації
б) негативну г) довіряю думці професіоналів
3. Яке Ваше відношення до традиційної системи навчання?
а) позитивне в) неоднозначне
б) негативне г) важко відповісти
4. Наскільки Ви поінформовані про методи та форми навчання, характерні для європейської зони освіти?
а) відмінно в) задовільно
б) добре г) не поінформований
5. Як Ви оцінюєте ступінь ефективності детальної інформації про ці методи та форми в умовах переходу до кредитно-модульної системи?
а) високо в) низько
б) середньо г) ніяк
6. Чи є необхідним збільшити кількість самостійної роботи під час організації кредитно-модульної системи навчання?
а) так в) частково
б) ні г) важко відповісти
7. Який підхід до організації роботи зі студентами найбільш відповідає збільшенню кількості самостійної роботи студентів?
а) груповий в) особистісний
б) фронтальний г) свій варіант _____
8. Яка система оцінювання успішності відповідає організації кредитно-модульної системи?
а) п'ятибальна в) п'ятибальна і стобальна
б) стобальна г) свій варіант _____
9. Яке Ваше відношення до впровадження кредитно-модульної системи навчання у Вузах України?
а) позитивне в) неоднозначне
б) негативне г) важко відповісти
10. Чи вважаєте Ви за потрібне зберегти деякі аспекти традиційної системи навчання поряд з кредитно-модульним підходом?
а) так в) частково
б) ні г) важко відповісти

Дякуємо за участь в опитуванні!

Міністерство освіти і науки України
ПДПУ ім. К. Д. Ушинського
м. Одеса

Кафедра іноземних мов гуманітарних
факультетів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
_____ / Н. В. Яблонська
«__» _____ 2009 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Практичний курс іноземної мови»

для студентів спеціальності – ”Початкові класи(англійська мова і література)”
освітньо-кваліфікаційний рівень - БАКАЛАВР

№ п/п	Нормативні дані	Кількість годин	
		I семестр	II семестр
1.	Аудиторна робота	18 годин(и)	90 годин(и)
2.	Практичні заняття	18 годин(и)	90 годин(и)
3.	Самостійна робота	18 годин(и)	54 годин(и)
4.	Індивідуальна робота	-----	-----
5.	Форма контролю	залік	екзамен

Всього: 180 годин

Робочу програму складено
асистентом Оськіною Н. О.

Структура програми навчальної дисципліни
«Практичний курс іноземної мови»
для студентів спеціальності – ”Початкові класи(англійська мова і література)”
освітньо-кваліфікаційний рівень - БАКАЛАВР

Опис предмета навчальної дисципліни

Мета курсу: надати фонетичні, морфологічні та синтаксичні знання з англійської мови.

Завдання курсу: навчити читанню, письму, перекладу текстів за фахом а, також, будувати власні та письмові висловлювання англійською мовою. Надати знання з фонетики, граматики, елементів словотвору, синтаксису.

При організації процесу навчання іноземної мови важливо враховувати, що: навчання всім видам мовленнєвої діяльності ведеться комплексно; формування навички вимови проходить у тісній єдності з оволодінням граматичними моделями, навичками усного мовлення та читання протягом всього курсу навчання; оволодіння лексичним матеріалом відбувається у роботі над текстом підручників, газет, літератури за фахом; виконання окремих видів роботи та ряду тренувальних вправ (лексичних, граматичних, фонетичних) переноситься на самостійне опрацювання, щоб висвободити час на заняттях для розвитку мовленнєвих навичок.

На кінець IV курсу студент повинен:

1) інтонаційно правильно оформлювати розповідні, питальні, спонукальні речення за допомогою пауз, фразового наголосу, руху основного тону, методичних завершень, ритмічних груп, темпу;

2) уміти вести бесіду (задавати питання, відповідати на питання коротко та розгорнуто). Робити повідомлення на базі активно вивченої лексики (обсяг повідомлення 35-40 речень);

3) уміти, як при зоровому сприйнятті, так і на слух, розуміти текст, що містить у собі активно засвоєний лексичний та граматичний матеріал (розуміння монологічної та діалогічної мови);

4) уміти читати незнайомий текст, що містить у собі активно і рецептивно пройдений лексичний і граматичний матеріал (в ньому може бути близько 3-4 % незнайомих слів: інтернаціональних та утворених на основі засвоєних засобів словотвору).

Практична мета – це розвиток мовних навичок :

1) усне спілкування з носіями мови в побутовій, суспільно – політичній, культурно – адміністративній та професійній сфері;

2) розуміння основного змісту автентичних текстів обсягом приблизно 4000 зн.;

3) читання та розуміння автентичних текстів різних за жанром та не обмежених за обсягом;

4) написання всього засвоєного матеріалу та передача його на основі будь якої інформації у письмовій формі.

Виховна мета – невід’ємним компонентом у вивченні іноземної мови є посилення мотивації студентів до вивчення мови, формування емоційно особистісного відношення до вивчення іноземної мови, прагнення до користування вивченим матеріалом.

Навчальна мета:

1) усвідомлення суті мовних явищ, за допомогою якої можна сприймати дійсність;

2) розуміння особливостей власного мислення;

3) поглиблення філологічних знань за допомогою порівняння мовленнєвих явищ у рідній мові та іноземній мові, що вивчається;

4) оволодіння знаннями у галузі культури, історії та традицій країни, мова якої вивчається;

5) розвиток вміння самостійної роботи зі словниками та літературою.

У процесі навчання іноземній мові необхідно виходити з таких положень :

- в усному, письмовому монологічному мовленні: студенти повинні висловлювати свої думки використовуючи учбову ситуацію, тематичний малюнок чи особистий досвід за темами:

1) Shopping

4 Theatre

2) Parties (having a good time) 5 Cinema і т. д.

- в діалогічному мовленні: студенти повинні вміти вести бесіду за змістом побаченого, відповідати на запитання та ставити запитання за учбовою ситуацією, а також складати ці діалоги письмово під час тематичних тестувань. Обсяг діалогів повинен сягати не менш ніж 12 реплік з боку кожного співрозмовника, вони також мають бути належним чином оформлені;

- в аудіюванні: студенти повинні сприймати на слух мовлення викладача. Вони повинні розуміти один одного, та вміти узагальнювати надану інформацію; викладати текст який включає до себе до 2 % незнайомої лексики та конвертовану лексику. Письмове мовлення, письмовий переказ думок.

- студенти повинні читати без попередньої підготовки учбові тексти, які включають слова, що відповідають вивченій тематиці.

- студенти повинні писати без помилок вивчений матеріал (слова, словосполучення, окремі речення)

- студенти повинні письмово висловлюватися за окремою темою в обсязі не менш ніж 35 речень, правильних за мовним відношенням.

- вони повинні використовувати до 3 % незнайомої лексики на письмі, самостійно знайдених у словнику; переклад з англійської на українську, та з української на англійську

IV курс			Характеристика навчального курсу		
Кількість кредитів ECTS (кратно 54)	3		Лекційні заняття (теоретична підготовка)	---	
Кількість залікових кредитів (кратно 36)	5				
Модулів (суб'єктивна думка викладача)	4		Практичні заняття	1 семестр	18 годин
Змістових модулів (суб'єктивна думка викладача)	1 семестр	1		2 семестр	90 години
	2 семестр	7			
Загальна кількість годин (аудиторна + самостійна робота)	1 семестр	36 годин	Самостійна робота (виконання домашніх завдань, робота в читальнім залі бібліотеки)	1 семестр	18 годин
	2 семестр	144 години		2 семестр	54 години
	За 1 та 2 семестри разом		180 годин	Індивідуальна робота	1 семестр

Тижневих годин (години за семестр діляться на 18 – кількість тижнів в семестрі)	1 семестр	2		2 семестр	-----
	2 семестр	8	Вид контролю	1 семестр	залік
				2 семестр	екзамен

Розподіл матеріалу по змістовим модулям

І семестр

№ п/п	Тема	Години навантаження					
		лекції	практ. заняття	лабор. заняття	самост. робота	індивід. робота	розподіл балів
Модуль I Shopping Змістовий модуль 1 Food Stores							
1	Reading: text “A Laconic answer”(reading and retelling) Grammar: Participle II of Irregular Verbs, Adverbs(theoretical material, training exercises)		2		2		10
2	Topic: Shopping (Les. 3,4. Learning the new lexis, making up sentences and situations) Reading: text “At the Department Store” I,II (retelling) Grammar: Adverbs/degrees of Comparison (presentation, training exercises, the usage in students’ sentences and situations)		2		2		5
3	Topic: Shopping, At the Department Store, Shopping in America (Learning the new lexis, making up sentences and situations) Reading: text “How to Shop in America” (reading and retelling) Grammar: The Past Continuous Tense (presentation, training exercises, the usage in students’ sentences and situations)		2		2		5
4	Topic: At the Baker’s, At the Grocer’s, (Learning the new lexis, making up sentences and situations) Reading: an extract from “Witches’ Loaves” by O’Henry” (reading, doing the exercises after the text		2		2		10

	and retelling) Grammar: The Past Continuous Tense (presentation, training exercises, the usage in students' sentences and situations)					
5	Topic: At the Greengrocer's, At the Butcher's (Learning the new lexis, making up sentences and situations, dialogue work) Reading: an extract from "Witches' Loaves" by O'Henry (reading, doing the exercises after the text and retelling, the elements of the analysis) Grammar: The Past Continuous Tense/The Past Indefinite (revision, training exercises, the usage in students' sentences and situations)		2		2	10
6	Topic: At the Dairy, At the Fishmonger's, At the Confectioner's (Learning the new lexis, making up sentences and situations) Reading: text "In the Supermarket" (reading, doing the exercises after the text and retelling) Grammar: The Past Continuous Tense/The Present Continuous/Revision (presentation, training exercises, the usage in students' sentences and situations)		2		2	5
7	Topic: Funny Situations at Meals (Learning the new lexis, making up sentences and situations, dialogue activity) Reading: text "Newton's Dinner" (reading, doing the exercises after the text and retelling, dramatization) Grammar: The Passive Voice (Present, Past, Future Indefinite) (presentation, training exercises, the usage in students' sentences and situations)		6		6	10
Підсумковий тест:						45
Усього за I семестр:			18		18	100

II семестр

№ п/п	Тема	Години навантаження					
		лекції	практ. заняття	лабор. заняття	самост. робота	індивід. робота	розподіл балів
Модуль II Parties Змістовий модуль 2 Receiving Guests							
---	-----		---		---		---

Змістовий модуль 3. Goingto Restaurants, Cafes, Bars							
----	-----		----		----		----
Підсумковий тест						10	
Модуль III Entertainments Змістовий модуль 4 Kinds of Entertainment							
----	-----		----		----		----
Змістовий модуль 5. Theatre							
----	-----		----		----		----
Підсумковий тест						10	
Модуль IV Relationships. Movie. Змістовий модуль 6 Communicating with People and Sharing One's Emotions							
----	-----		----		----		----
Змістовий модуль 7 Cinema in Our Life							
----	-----		----		----		----
Змістовий модуль 8. Celebrities and Your Favourites							
----	-----		----		----		----
Підсумковий тест						20	
Всього за II семестр:			90		54		100
Всього за I та II семестри:			108		72		200

Завдання для самостійної роботи

За змістовим модулем 1

- Дроздова Т. Ю. English grammar - с. 196-200 (8 годин)
Розглянути таблиці 3.1, 3.2, 3.3, згідно з ними виконати вправи 1-5
- Дроздова Т. Ю. English grammar - с.250-270
 - Розглянути таблиці §1, згідно з ними виконати вправи 1-7 - 2 години
 - Розглянути теоретичний матеріал §2 (2.1), виконати вправи 1-3 (2 години)
 - Розглянути теоретичний матеріал 2.2, виконати вправи 5-6 (2 години)
 - Розглянути теоретичний матеріал 2.3, виконати вправа 8 (2 години)
 - Розглянути теоретичний матеріал 2.5, виконати вправи 9-12 (2 години)

і т.д.

За змістовим модулем 2 – 8

Завдання для індивідуальної роботи

- Робота з роздатковим матеріалом з урахуванням його диференціації, ускладнюючи кожний наступний етап завдання. (18 годин)
- граматичні картки за темами: Participle II of Irregular/Regular Verbs, Adverbs (Degrees of Comparison), The Passive Voice, The Gerund, The Present Perfect Continuous Tense, The Present Perfect Tense, The Present Continuous Tense, The Past Perfect Tense.

- лексико-граматичні картки за темами: : Shopping, At the Department Store, Shopping in America, At the Baker's, At the Grocer's, At the Greengrocer's, At the Butcher's, At the Dairy, At the Fishmonger's, At the Confectioner's, Funny Situations at Meals, At a Restaurant, Entertainment in Our Life, Advantages and Disadvantages of Entertainment, Going to the Theatre, Theatre Arrangement, Movie, Favourite Actors and Actresses.

2. План-проект: (18 годин)

Мета: вивчити певний аспект граматичної / лексичної / мовленнєвої теми; розвивати вміння використовувати граматичний / лексичний / лексико-граматичний матеріал в усному та писемному мовленні, а також використовувати набуті лексико-граматичні навички в літературному перекладі неадаптованих англійських текстів; виховувати дисциплінованість, відповідальний підхід до виконання отриманого завдання та, власне, повагу до іноземної мови та до англомовних країн.

Завдання: виявити певний аспект граматичної / лексичної / мовленнєвої теми; порівняти з відповідним аспектом в рідній мові; дати власне визначення цього аспекту англійською мовою на основі проведеного порівняльного аналізу.

Методи навчання

Практичні заняття проводяться згідно основним методичним етапам:

1. Презентація іншомовного матеріалу.
2. Тренування.
3. Практичне застосування засвоєного матеріалу.

Методи оцінювання

1. Поточне усне тестування (опитування) на практичних заняттях.
2. Підсумковий тест за кожним змістовим модулем.

Академічні успіхи студента визначаються за допомогою системи оцінювання, що використовується у вищому навчальному закладі і реєструється прийнятим чином з переведенням оцінок до національної шкали Європейської кредитно-модульної трансферної та акумулюючої системи (ECTS).

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

1 семестр

Модуль I							Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль 1								
14							45	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
10	5	5	10	10	10	5		

2 семестр

Модуль II				Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3			
4		4		10	18
T8	T9	T10	T11		
2	2	2	2		

і т. д. до IV модуля

Разом

Модуль I	Модуль II	Модуль III	Модуль IV
100	18	32	50
Разом 200			

Методичне забезпечення: підручники, навчальні посібники вітчизняних та закордонних авторів, додаткова автентична художня, публіцистична, документальна література, касети та диски з аудіо і відео матеріалом.

Рекомендована література

1. Генри О. Рассказы. - М.: Айрис - пресс, 2006. - 208с.
2. Дроздова Т. Ю., Берестова А. И., Маилова В. Г. English Grammar: Reference and Practice: Учебное пособие. - СПб.: Антология, 2004. - 400 с.
3. Качалова К.Н., Израилевич Е.Е. Практическая грамматика английского языка. М.: Успіх, 2002, 716 с. и т.д.

Додаток Б (2 документа JPG)+++++

Навчальне видання

•

Оськіна Н. О

**ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ
КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОГО НАВЧАННЯ**

Підп. до друку 21.05.2012. Формат 60x90/16. Папір офсетний.

Гарн. «Times» Друк цифровий. Ум. друк. арк.

Тираж 500 пр.

Видавець і виготовлювач Букаєв Вадим Вікторович

вул. Пантелеймонівська 34, м. Одеса, 65012.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2783 від 02.03.2007 р.

Тел. 0949464393, 0487431393 email – bukaev@gmail.com

